

новрѣмenni съ Кабиле, не по-малко важни бѣха черковнитѣ центрове въ днешна юго-източна България: Анхияло, Созополъ и Девелтусъ (до Бургасъ). На Ефеския съборъ е присѣствувалъ епископътъ на Девелтусъ и Созополъ (*Δεωλετόν καὶ Σωξόπολιν*)¹⁾. Още въ VI-я вѣкъ черквитѣ въ Анхияло, Девелтусъ, Созополъ и др. сж били въ цвѣтуще състояние. Въ 593 г. аваритѣ изгорили Анхиялската черква на мѣченика Св. Александра (Theoph. Sim. 248), а мѣнастирътъ Св. Георги при сжщия градъ се споменува отъ Анна Комнена по случай нашествието на команитѣ (1092—94 г.). Внушителнитѣ корени на християнство между българитѣ на изтокъ въ П-ва датиратъ най-вече отъ вѣрме голѣмитѣ плѣнявания и разселвания при Крума. А за доказателство, че българскитѣ славяни сж приели християнството по-рано отъ самитѣ българи, най-вече въ южна Тракия и Македония, говори още фактътъ, че на Цариградския патриархатъ застана вече славянинъ Никита (766—780). Раншното приемане на християнството у славянитѣ на югъ въ П-ва може да се счита и за една отъ главнитѣ причини на тѣхното елинизирание по тоя край.

Частно за насъ българитѣ, историята на черковното ни дѣло и мѣнастиритѣ е неразривно свѣрзана съ нашето минало. Срѣдневѣковната ни литература, като близка на византийската по произходъ и насока, е дѣло на българското духовенство, па и такава тя остана дори до Софрония. До скоро у насъ книга и расо бѣха синоними. Скроннитѣ и тихи келии на българскитѣ черкви и мѣнастири бѣха за бившитѣ ни поколения това, което днесъ сж катедритѣ и кабинетитѣ. Българскитѣ духовенъ животъ и книжнина за по-голѣмата частъ отъ славянитѣ иматъ своитѣ самостойно развитие и услуги. Стрѣснато отъ разни ереси

Юстинианово вѣрме подъ името Диосполисъ, и вѣроятно вече на сжщото мѣсто, дѣто е днешниятъ Ямболъ, споменува Малала: *Famosus est ejus ab Impudicitiam episcopus Alexander*.

¹⁾ Wesselingius, 635; Ст. Загорскитѣ се споменува при Халцедонския съборъ. За центроветѣ на провинцията *Hæmimontus*, въ която е влизало и римското заселище на днешния Сливенъ, и които вече при Юстиниана сж били сигурно съ епископства, респективно подъ Анхияло, Диосполисъ или Одринъ, ср. *Synecdemus* на Хиероклиса (изд. Burckhardt) и *Const. Parphyr.*, въ *de Thematibus* (изд. ib.) и въ *София Script. Hist. Byz. Vol. III. 390—394*.